

केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत राष्ट्रीय आयुष अभियानाकरीता सामाजिक विशेष घटकाकरीता (SCSP) सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षामधील प्रलंबित केंद्र हिस्श्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०G५७४ अंतर्गत रु.३२७.६३ लक्ष व प्रलंबित राज्य हिस्श्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०G५८३ अंतर्गत रु.१८५.३२ लक्ष असा एकूण रु.५१२.९५ लक्ष इतका निधी सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पिय तरतुदीतून वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: आयुष-३०२०/प्र.क्र.२३/आरोग्य-७
१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकुल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१.
दिनांक : १६ फेब्रुवारी, २०२१.

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दिनांक १६.०४.२०२०.
- २) संचालक आयुष, आयुष संचालनालय, मुंबई यांचे क्र.आसंमुं/राआअ/केपुयो/SCSP/२०१९-२०/केंद्र हिस्सा/वितरित/२०२०/आयु-२, दिनांक ०७.०८.२०२०.
- ३) संचालक आयुष, आयुष संचालनालय, मुंबई यांचे क्र.आसंमुं/राआअ/केपुयो/SCSP/२०१४-१५/राज्य हिस्सा/वितरित/२०२०/आयु-२, दिनांक १०.०८.२०२०.
- ४) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र. आयुष-३०२०/प्र.क्र.२३/आरोग्य-७, दिनांक ०९.१२.२०२०
- ५) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. बीजीटी-२०२०/प्र.क्र.२८/अर्थसंकल्प (विधयो), दिनांक २७.०१.२०२१

प्रस्तावना:-

भारत सरकारने राष्ट्रीय आयुष अभियान (National AYUSH Mission) ही केंद्र पुरस्कृत योजना सप्टेंबर, २०१४ मध्ये सुरु केलेली आहे. सदर योजनेनुसार देशातील सामान्य जनतेकरीता आयुष आरोग्य सेवा व शिक्षण उपलब्ध करणे, आयुर्वेदीक, होमिओपॅथीक व युनानी औषधांच्या दर्जात वाढ करणे व सातत्यपूर्ण गुणात्मक औषधी वनस्पती पुरवठा करणे इ. घटकांचा समावेश आहे. त्याकरीता सदर योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार संबंधित घटकांसाठी आवश्यक लागणाऱ्या निधीपैकी काही हिस्सा केंद्र शासनाने व काही हिस्सा राज्य शासनाने उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे.

उपरोक्त संदर्भ क्र.३ अन्वये विभागाने दिनांक ०९.१२.२०२० रोजी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभागाच्या शासन निर्णयापूर्वी निर्गमित केला असून दिनांक २७.०१.२०२० रोजी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय यांनी संदर्भ क्र.४ अन्वये शासन निर्णय निर्गमित करून निधी अर्थसंकल्पिय प्रणालीवर उपलब्ध करून दिला आहे. तरी संदर्भ क्र.३ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत राष्ट्रीय आयुष अभियानाकरीता सामाजिक विशेष घटकाकरीता (SCSP) सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षामधील प्रलंबित केंद्र हिस्श्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०८५७४ अंतर्गत रु.३२७.६३ लक्ष व प्रलंबित राज्य हिस्श्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०८५८३ अंतर्गत रु.१८५.३२ लक्ष असा एकूण रु.५१२.९५ लक्ष इतका निधी सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पिय तरतुदीतून वितरीत करण्याकरीता पुढील प्रमाणे शासन निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत राष्ट्रीय आयुष अभियानाकरीता सामाजिक विशेष घटकाकरीता (SCSP) केंद्र हिस्सा लेखाशिर्ष २२१०८५७४ अंतर्गत रु.१२८१.२९ लक्ष तसेच राज्य हिस्सा लेखाशिर्ष २२१०८५८३ अंतर्गत रु.१८५.३२ लक्ष इतका निधी सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. सदर निधीपैकी सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षातील अखर्चित निधी सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षासाठी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या निधीमधून केंद्र हिस्सा लेखाशिर्ष २२१०८५७४ अंतर्गत रु.३२७.६३ लक्ष तसेच राज्य हिस्सा लेखाशिर्ष २२१०८५८३ अंतर्गत रु.१८५.३२ लक्ष असा एकूण रु.५१२.९५ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यात येत आहे. सदर निधी वितरणाचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे:-

अ.क्र.	तपशील	अर्थसंकल्पिय तरतुद सन २०२०-२१	वितरीत रक्कम
१	मागणी क्र. एन-३, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६- सार्वजनिक आरोग्य, ७८९-अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१) (०१) राष्ट्रीय आयुष अभियान (केंद्र हिस्सा ६० %) २२१०८५७४ अंतर्गत राष्ट्रीय आयुष अभियान केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्राचा हिस्सा), ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	१२८१.२९	३२७.६३
२	मागणी क्र. एन-३, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६- सार्वजनिक आरोग्य, ७८९-अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१) (०२) राष्ट्रीय आयुष अभियान (राज्य हिस्सा ४० %) २२१०८५८३ अंतर्गत राष्ट्रीय आयुष अभियान	१८५.३२	१८५.३२

(रु. लाखात)

केंद्र पुरस्कृत योजना (राज्याचा हिस्सा), ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)		
---	--	--

२. उपरोक्त अनुदानासाठी सदर निधी राज्य आयुष सोसायटीकडे वर्ग करण्यास अनुदानाचे देयक अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई यांच्याकडे सादर करण्यासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई हे आहरण व संवितरण अधिकारी तसेच, सह संचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई हे “नियंत्रक अधिकारी” अधिकारी असतील.

३. सदर केंद्र हिश्यामधील खर्च मागणी क्र. “एन-३, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६- सार्वजनिक आरोग्य, ७८९-अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१) (०१) राष्ट्रीय आयुष अभियान (केंद्र हिस्सा ६० %) २२१०८५७४ अतर्गत राष्ट्रीय आयुष अभियान केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्राचा हिस्सा), ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)” तसेच राज्य हिश्यामधील खर्च मागणी क्र. एन-३, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६- सार्वजनिक आरोग्य, ७८९-अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना (०१) (०२) राष्ट्रीय आयुष अभियान (राज्य हिस्सा ४० %) २२१०८५८३ अतर्गत राष्ट्रीय आयुष अभियान केंद्र पुरस्कृत योजना (राज्याचा हिस्सा), ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर) परिशिष्ट -अ मधील सारणीतील स्तंभ क्र.३ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२०-२१ साठी मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

४. सदर अनुदान सशर्त असून वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.

५. वित्त विभागाच्या दिनांक १ एप्रिल, २०१९ व दिनांक ०८ जुलै, २०१९ च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे प्रमाणपत्र संचालक आयुष, आयुष संचालनालय, मुंबई यांनी सादर केले आहे.

६. सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक १६.०४.२०२० च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आयुष सोसायटीच्या लेखापरिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप घेतलेले नाहीत. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे. सदर प्रस्तावात वस्तू खरेदी प्रस्ताव तसेच, भांडवली वस्तू खरेदीचा समावेश नाही. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशिर्षाखाली एक वर्ष जूने संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.

७. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आयुष सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक ०१/०४/२०१९ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे /अटी व शर्तीचे पालन करून त्यासंदर्भात

आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या बाबी स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आयुष सोसायटीस अथवा सदरहू निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात येणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहिल.

८. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

९. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

१०. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या व्यय-१३ कार्यासनाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३८१/२०२०/कार्यासन व्यय १३, दिनांक २७.१०.२०२० व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या अर्थसंकल्प शाखेच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक UR १४४-SBA, दिनांक ०९.०२.२०२१ अन्वये प्राप्त सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०२१२१८०७१६२८१७ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मिलिंद कुळकर्णी)

अवर सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक आयुष, आयुष संचालनालय, मुंबई.
५. संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
७. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई .
८. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग (अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
९. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
१०. कार्यासन अर्थसंकल्प / लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग .
११. निवडनस्ती (आरोग्य -७).